

GEWOO
N°. 44.
GELD

FRANKFORT, den 8. April.
Uit Konstantinopel wordt den 10. Maart het volgende geschreven: » De onderhandelingen der Russische, Engelsche en Fransche gezanten, ten aanzien der Grieken, duren voort, en hunne eischen gaan, naar men hoort, van steeds ernstigere bedreigingen verzeld. Doch tot heden is iedereen overtuigd, dat de Porte, wijl zij hare souvereiniteits regten daarvoor gekrenkt acht, alles zal afslaan. De reis-effendi heeft de voorstellen reeds mondeling voor onaannemelijk verklaard, vermits zij met de hooge regten des sultans, en zelfs met het gezonde menschenverstand strijdig zijn! Sommigen meenen hier, dat, wanneer er schriftelijk weigerend antwoord van den divan mogt volgen, de gezanten van Engeland en Rusland aldaar tot het uiterste zouden overgaan. De Porte daarentegen schijnt te gelooven, dat het bij dreigementen blijven zal. Uit hare houding moet men dit ten minste opmaken.»

— Den 1. Maart is te Corfu, overeenkomstig de constitutie der Ionische eilanden, de 3 sessie van het tweede parlement plegtstatig geopend. Van den 9. April.

Men heeft heden uit Konstantinopel de volgende berichten:

10 Maart. De Britsche gezant, de heer *Stratford Canning*, heeft op zijne nota, betrekkelijk Griekenland, welke hij den 5. Februarij 11. heeft overhandigd, van de Porte nog geen schriftelijk antwoord ontvangen, en vermits de mondelinge verklaringen van den reis-effendi op deze voorstellen, zoo wel aan den heer *Stratford Canning*, als aan den Russischen gezant, weinig uitzigt op toegevendheid van den divan overlaten, zoo zouden deze beide ministers overeengekomen zijn, nu eenen bepaalden dag af te wachten, en alsdan gemeenschappelijk met den grootsten nadruk de laatste stappen te doen. Wat den Franschen gezant betreft, zijne volmagten schijnen hem nog niet toe te laten, om tot het uiterste over te gaan, en ofschoon hij den reis-effendi geraden heeft, de bedoelde voorstellen aan te nemen, beweert men echter, dat zijn hof wel tot de inzichten van Londen en Petersburg, betrekkelijk de Grieken, genaderd is; doch dat hij tot het protokol van 4 April 1826 nog niet formeel toegetreden is. Dit is echter onwaarschijnlijk, en in den grond van weinig beduidenis, wijl hij door het aanraden der aanneming van de voorstellen toch eene zijdelingsche toetreding heeft te kennen gegeven. Het schijnt dat de Porte op tweedragt onder de hooge bondgenooten rekent en in den waan verkeert, dat het bij loutere vertooningen zal blijven.

Konstantinopel 11 Maart. De indirecte toetreding van Oostenrijk en Pruisen tot de Russische en Engelsche voorstellen, opzigtens de Grieken, is, naar men verneemt, nu insgelijks gevolgd, daar zoo wel de Oostenrijksche internuntius, de heer *van Ottenfels*, als de Pruisische zaakgelaste, de heer *van Millitz*, den reis-effendi aangeraden hebben, de voorstellen van Engeland en Rusland aan te nemen. Men vermoedt derhalve, dat deze hoven tot het conferentie-protokol van 4 April 1826 of reeds toegetreden zijn, of het eerlang doen zullen. Deze wending kan geschikt zijn om de Porte uit den waan te brengen, dat het bij bloote verhoofingen zal blijven. — Bij Athene zouden de zaken weder eene betere wending voor de Grieken genomen hebben.»

Uit Triest wordt den 30. Maart het volgende gemeld: » De jongste brieven uit Corfu van den 16. Maart bevestigen de gunstige tijdingen ten aanzien der citadel van Athene.

» De Grieken hebben dit bolwerk op nieuw van leestogt voorzien en den seraskier ver van Athene teruggedrongen, gedurende welke tijd er mond-en krijgsbehoeften in de citadel zijn gebragt. *Omer-pacha* heeft bij Distomo een aanzienlijk verlies geleden.»

WEENEN, den 3. April.

De Oostenrijksche *Beobachter* geeft berichten uit Konstantinopel van den 10. Maart, volgens welke de Turksche regering voortgaat, met waakzaamheid en gestrengheid de openbare rust en orde te handhaven. Nog steeds worden er heden, bijzonder uit den handwerkstand, die met de janitsaren in verbandtenis gestaan hebben of geen borg voor hun gedrag kunnen stellen, uit de stad verbannen. — De arbeid in het tuighuis, alsmede het bouwen der kazernen wordt met den grootsten ijver voortgezet. Ook is men onvermoeid bezig met het oefenen der nieuwe troepen. — Volgens tijdingen uit Bosnie, waren de bewoners dezer provincie, die aanvankelijk toonden met de nieuwe inrigtingen der Porte niet te vreden te zijn, sedert de aankomst van den nieuwen stadhouder, *Abdurrahman-pacha*, geheel veranderd en thans gunstig gestemd voor de maatregelen, die de grootvizier voorgeschreven had.

MADRID, den 30. Maart.

Ons gouvernement heeft reeds aan dat van Portugal een gedeelte der wapenen doen terug geven, die den opstandelingen zijn ontnomen, en weldra zal ook het nog overige gedeelte worden uitgeleverd, waartoe de orders reeds zijn gegeven. Honderd vijftig paarden worden alleen terug gehouden, als eene vergelding voor een gelijk getal, hetwelk door Spaansche deserteurs naar Portugal vervoerd, en aldaar verbleven is.

De Koning heeft, zonder tusschenkomst van eenigen minister, orders gegeven om onverwijd den markies *de Chaves* en den markies *de Canellas*; Spanje te doen ontruimen, ingeval zij zich nog aldaar bevinden.

Vóór acht dagen is een troep Spaansche uitgewekenen uit Portugal over de grenzen gekomen en heeft eenig vee, nabij Badajo, weggevoerd. Het zou mogelijk kunnen zijn, dat men zich van het voorwendsel, ter voorkoming van dergelijke invallen, bediende ten einde de troepen de grenzen te doen naderen.

De terugkomst van den markies *d'Aleazar*, den graaf *de Villa-Franca*, den hertog *de Frias* en den markies *de Sancta-Cruz* te Madrid, heeft verwondering gebaad. De twee eersten waren van daar verwijderd, uit hoofde zij, in hoedanigheid van nationale militiers, den Koning te paard naar Seville hadden begeleid. Alle vier zijn aan het hof voorgesteld, en zijn in hunne bedieningen bij Z. M. hersteld. Men merkt in dezen oogenblik in de handelingen des gouvernementes eenige blijken van gematigdheid op, waarvan hetzelfde sedert eenen geruimen tijd geen voorbeeld had gegeven.

LONDEN, den 6. April.

Tot heden is de post van eersten minister, dien lord *Liverpool* bekleedde, niet vervuld. De oppositie-bladen beweren, dat men verlegen is met de keus, daar de beginselen van den heer *Canning* niet in alle deelen stroken met die welke de aristocratische partij aankleeft.

Volgens den openbaar gemaakten staat der inkomsten van het Rijk, bedragen dezelve over het jaar, dat met 5 April is afgelopen, 1,709,897 pond sterling minder dan het laatst voorgaande. De drie maanden, welke met 5 April 1826 afliepen, hebben 460,548 p. st. meer opgebracht, dan die met 5 April 1827 zijn afgelopen. Onder de ontvangst van de eerst gemelde drie maanden was echter begrepen eene som van 100,000 p. st. welke door de Nederlanden ingevolge traktaat was betaald. Ook heeft er in dezelve drie maanden op een artikel eene buitengewone ontvangst plaats gehad.

In de zitting van het lagerhuis van den 3 dezer, kwam de roedragger berichten, dat de heeren leden *Beresford*, *Grant* en *Labouchere*, ingevolge het besluit in eene vorige zitting genomen, zich in hechtenis bevonden. Er werd last gegeven om hen in vrijheid te stellen, tegen betaling der bepaalde boete.

PARYS, den 8. April.

Een dagblad der jezuiten, dat te Lijon geschreven wordt, merkt aan, dat degenen, die het lijk van den hertog *de la Rochefoucault* tegen den wil der politie hebben willen dragen, oproerlingen zijn, en dat men geene tooneelen, zoo als die bij deze begrafenis hebben plaats gehad, te wachten heeft, als men biddende voor den overledene de lijkkoets volgt. Hetzelfde dagblad heeft vroeger aangeraden, om, als men lijken van de kerk af wilde dragen (zoo als met overledenen, die bij het volk bemind waren, eenige malen had plaats gehad) de gewapende magt de gediensdige dragers moest niteendrijven. Bij de begrafenis van den hertog *van Liancourt* heeft men zoodanige dragers reeds met de bajonet over hoop geworpen. Het zal nu te bezien staan of de jezuiten van Lijon ook zullen bevelen, om voortaan degenen die niet biddend achter de lijkkoets aangaan, zonder genade neder te sabelen.

— Volgens eene opgave, welke men in de dagbladen vindt, is in zeven jaren, namelijk van 1820 tot 1827, alleen te Parijs eene som van 192,710,511 franken in de loterij gelegd; van de belasting op allerlei spelen heeft het land, indien tijd 38,500,000 franken getrokken, en de patenten, die aan de ligtekooijen uitgereikt worden (bedragende voor elk derzelve 3 franken per maand) hebben meer dan 2,500,000 franken opgebracht! Tegen die schandelijke inkomsten hebben de jezuiten geene aanmerkingen.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag den 6. April.

Opening omtrent elf ure. Z. Exc. de minister van justitie is in de vergadering tegenwoordig.

Een request, houdende verzoek dat het kantonsgerecht te Maseik mag worden behouden, wordt naar de commissie verzonden.

Er wordt hulde gedaan van twee boekwerken, welke in de bibliotheek zullen worden geplaatst; het eene van den heer *Tarte Cadet sur les 18 cours provinciales*; het andere van den heer *de Jong, Dictionnaire de l'enregistrement et du timbre*.

De discussie over het ontwerp van wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie wordt hervat.

De heer *Tauntemer* zegt, dat om het ontwerp wel te kunnen beoordeelen, men doordrongen moet zijn van den geest der wet, waaraan hij onderscheiden artikelen onderzoekt en met elkander vergelijkt. Art. 182 dier grondwet komt hem voor een regel en eene uitzondering te behelzen; het is overgenomen uit de grondwet van 1814, het moet dus denzelfden zin behouden dien het in die wet had; hij kan derhalve de instelling van 18 provinciale gerechtshoven goedkeuren, en hij ziet daarin geenszins die ongelegenheden, welke andere leden daarin hebben gevonden. Men moet zich hier niet aan theorien, maar aan de grondwet houden, deze is het rigtsnoer. Hij juicht, overigens, de verbeteringen toe, welke het eerste ontwerp ondergaan heeft, hij spreekt over de conflicten in den geest van hetgeen door den heer *de Stassart* gezegd is, en hij zal voor de wet stemmen.

De heer *Fallon* verklaart zich ook voor dezelve. De eerste redactie, zegt hij, was niet aannemelijk, maar na de veranderingen, welke daarin gemaakt zijn, naar aanleiding van de aanmerkingen der kamer, ziet hij geene zwaarigheid de wet aan te nemen; hij toont wijders de voordeelen derzelve aan; hij is niet tegen de 18 hoven, hoezeer hij gelooft dat de grondwet dezelve niet stellig vordert, en dat zij de vrijheid laat om voor meer dan eene provincie een gerechtshof aan te stellen. Hij is wijders van oordeel dat men, ten aanzien der conflicten, aan den Koning moet overlaten om in het hoogste ressort te beslissen; indien men die magt aan den Hoogen Raad wilde toekennen, zoude deze raad, die, hoe verheven ook, echter altijd een regterlijk ligchaam is, regter in zijne eigene zaak zijn; hij kan dus genoeg nemen met de artikelen van het ontwerp dienaangaande.

De heer *de Brouckere* oppert vele bedenkingen tegen de wet, met opzigt tot de artikelen, betrekkelijk de kantons-geregten en de assessoren die niet gesalarieerd worden; tot art. 63, hetwelk aan de arrondissements-regtbanken de magt geeft om, in correctionele zaken, in het hoogste ressort te wijzen, een bepaling welke hij volstrekt niet kan goedkeuren; even min kan hij zijne goedkeuring hechten aan art. 8, 23 en 30. Hij omhelst ook het gevoelen van den heer *Donker Curtius*, ten aanzien van het hooge traktement van f 15000, aan den president van den Hoogen Raad toegelegd, en ten aanzien der 18 gerechtshoven, hoezeer hij, uit hoofde van dit laatste punt, het ontwerp niet zoude verworpen, gelijk hij ook vertrouwt dat niemand hetzelfde daarom alleen zal aannemen. Hij eindigt met den wensch, dat de Koning deze wet in nadere overweging neme en er spoedig eene andere aanbiede, meer overeenkomstig met de grondwet.

De heer *de Moor* verdedigt het ontwerp tegen eenige aanmerkingen daartegen aangevoerd; hij erkent echter dat het voor verbeteringen vatbaar is. Ten aanzien der conflicten, der provinciale hoven, der niet toelating der appellen in correctionele zaken (art. 63) omhelst hij hetgeen dienaangaande in het ontwerp is bepaald. Hij eindigt met te zeggen, dat hij gelooft dat men geene organisatie der regterlijke magt zal erlangen op andere grondslagen gevestigd, dan die welke in het aangehouden ontwerp voorkomen. Hij zal dan voor de aanneming van hetzelfde stemmen.

De heer *van de Poll* kan geen genoeg nemen met de artikelen, betreffende de conflicten, daar zij op den Koning alleen alle verantwoordelijkheid doen rusten en al het hatelijke daarvan doen nederkomen. Hij is van oordeel dat de grondwet aan den wetgever, ten aanzien van het getal der provinciale gerechtshoven, alle vrijheid laat. De grootste zwaarigheid vindt hij in art. 36 van het ontwerp, waarbij aan den kantonsregter de bevoegdheid wordt gegeven om alleen regt te spreken. Dit strijdt, naar zijn inzien, tegen art. 184 der grondwet, hetwelk zegt, dat de civiele justitie wordt uitgeoefend door provinciale gerechtshoven en civiele regtbanken. Het komt hem voor, dat het gevaarlijk is, zulk eene magt aan een enkel persoon toe te vertrouwen, en dat de grondwet zulks niet gewild heeft, daar zij tot de uitoefening van de civiele justitie hoven en regtbanken vordert; niet een enkel regter. Hij voert nog eenige andere bedenkingen tegen de wet aan, en doet gappingen in dezelve opmerken. Daar zij hem voorkomt gebrekkig te zijn en tegen de grondwet te strijden, kan hij er zijne goedkeuring niet aan hechten.

De heer *Fabri-Longré* verklaart zich mede tegen dezelve, doch de zwakke stem des redenaars heeft ons belet hem in zijne redeneringen te volgen.

De heer *van Toulon* voert onderscheiden bedenkingen tegen de wet aan, met opzigt tot art. 36 wegens de magt aan den kantonsregter gegeven, om alleen regt te

3. **Enige noodwendige REPARATIEN en VERNIEUWINGEN** aan de Toren te Ede, Bennekom en Lunteren. En

3. **Het REPAREREN en VERNIEUWEN van het UURWERK**, in den Toren te Ede.

Waarvan de Bestekken en Condition, dagelijks, uitgenomen Zondags, in het Gemeente-Lokaal te Ede, voor een ieder ter visie zullen liggen.

† § † Men is voornemens, om, ten overstaan van den Notaris Mr. GERARD VAN ECK, residierende te Arnhem, ten huize van Mejufvrouw de Weduwe PEPPEHHAUSER, in het Zwijnshoofd aldaar, op Donderdag den 26. April 1827, bij inzet en veertien dagen daarna, zijnde Donderdag den 10. Mei, bij toeslag, telkens des avonds ten zes ure, in het openbaar te veilen, en genoeg geldende, te verkoopen:

1. Een kapitaal HEERENHUIS, voor weinig jaren geheel nieuw opgetimmerd, genaamd HET KASTEEL, gelegen in de Provincie Gelderland, even buiten en onder de Gemeente Huissen, op een uur afstands van Arnhem, bestaande uit vier VERDIEPINGEN, bevattende een aantal BOVEN- en BENEDENKAMERS, EETZALEN, KABINETTEN, alle met smaak geplafoneerd en Behangen, zeer aangenaam gelegen en schoone uitzigten opleverende, met daarbij behorende KOEIJEN- en PAARDENSTAL, TUINMANS HUIS en SCHUUR, zeer vruchtbare Tuingronden en BOOMGAARDEN, voorzien van zeer wel dragende FRUCHTBOOMEN, alles vrij en achter een daarom gaande GRACHT gelegen. — Voorts eenige opgaande BOOMEN buiten de Gracht, doch aan dit perceel gelegen, met het daarbij behorende REGT van POTSSTEDEN, te zamen ongeveer groot 1 Bunder, 70 Roeden en 30 Ellen. — En eindelijk eene overheerlijke daar in de nabijheid zijnde VISSCHERIJ, rijk van Visch, en bevattende eene oppervlakte van ongeveer 11 Bunders en 92 Roeden.

In gebruik, te aanvaarden met primo Julij 1827.

2. Een BOSCH, bestaande uit jonge opgaande PEPPELEN en WILGIGEN BOOMEN, mitsgaders eenig ELZENHAKHOUT, welig groeiende, en bij den dag aanwinnende, almede onder Huissen, dicht in de nabijheid van het eerste perceel gelegen, groot circa 5 Bunders en 11 Roeden. — Te aanvaarden als het eerste perceel.

3. Ongeveer 17 Bunders buitengewoon vruchtbaar HOEI- of WEILAND, buitendijks onder Huissen gelegen, almede in de nabijheid van de beide voorafgaande percelen.

Massa van de percelen 1 en 2. En
Massa van de percelen 1, 2 en 3.

Aanwijzing zal men kunnen bekomen bij den op het Huis wonende Eigenaar, terwijl de veiling, gedurende acht dagen, voor den inzet, voor een ieder ten lezing zullen liggen ten Kantore van den voornoemden Notaris, van des morgens tien tot des namiddags ten twee ure.

**** OPENBARE VRYWILLIGE VERKOOPING**

Van de navolgende ONROERENDE GOEDEREN, herkomstig uit de Nalatenschap van wijlen den Hoog Welgeboren Jonkheer Mr. JOHAN BRANTSEN, in leven Lid der Provinciale Gedeputeerde Staten van Gelderland, en deszelfs Echtgenooten wijlen Vrouwe MARIA LEOPOLDINA CATHARINA VAN HASSELT, waarvan de inzet zal plaats hebben ten huize van de Weduwe PEPPEHHAUSER, in het Looement het Zwijnshoofd, te Arnhem, op Woensdag den 25. April 1827, des middags ten 4 ure, terwijl de toeslag veertien dagen daarna, op Woensdag den 9. Mei 1827, ter zelfder plaats en uur zal ergaan, alles ten overstaan van den Notaris Mr. GERARD VAN ECK, residierende te Arnhem.

Onder ARNHEM.

1. Perceel. Het sedert vele jaren teregt beroumd BUITENGOED, de LIGTENBEEK, gelegen aan weerszijden van den eersdags te bestraten Postweg van Arnhem naar Amsterdam, op eenen afstand van ruim drie kwartier van plaats van eenige andere goederen, bestaande uit:

Een logement HEERENHUIS, gelegen ten zuiden van den gemelden Postweg, in het geheel bevattende een Boven- en Benedenkamers, voorts bekwaam Keuken, Kelder, Zolder en Domestieke Kamers, annex Koetshuis en Stalling voor zeven Paarden. — Eene Tuinmanswoning met de daarbij behorende Bergplaatsen, gelegen op eenen kleinen afstand van het Huis (uitmakende de vleugel ter linker zijde).

Voorts zeer uitgestrekte Tuinen, Boomgaarden, en met den meesten smaak aangelegde Wandelingen, doorsneden met Vijvers en loopend Water, zijnen oorsprong op de plaats zelve hebbende, en waarvan, door aanleg van Kaskade en andere Waterwerken, zeer veel partij is getrokken tot veraangenaming en verfraaijing dezer Buitenplaats.

Een aantal wel ter groei staande Akkermaals Bosschen en eene zeer aanzienlijke partij veel waarde hebbende opgaande Boomen, van allerhande soorten van Hout.

Dan nog is daaronder mede begrepen eene Bouwmanswoning, (staande op eene kleinen afstand van het Huis en uitmakende den vleugel ter regter zijde) met alle verder daarbij behorende Gebouwen, ongeveer acht Bunders Bouwland, eene en eene halve Bunder Weideland, benevens het regt van Schaapsdrift, als van ouds. Alles te zamen aan of bij elkander gelegen en volgens opmeting voor het Kadaster, in zijn geheel groot 81 Bunders, 60 Roeden en 58 Ellen.

Daarenboven behooren tot dit perceel de opgaande Boomen, staande op de Heide tusschen de Ligtenbeek en den Schalmischen Weg, eindelijk nog de opgaande Boomen ten zuiden en noorden van den Amsterdamschen Postweg, beginnende van de Ligtenbeek tot daar waar dezelve ten zuiden aan die van den Heer J. N. van Eck en ten noorden aan die van den Heer G. van Riemsdijk aansluiten, en zulks met het regt van bepoting, in voege zulks aan vorige eigenaars van de Ligtenbeek is geconcedeerd.

2. Perceel. Het van ouds, wegens deszelfs overheerlijke ligging wijd en zijf bekende en aangename BUITENGOED HULKESTEIN, gelegen op twintig minuten gaans van de stad Arnhem, tusschen den Rijnstroom ten zuiden en den Klinkerstaatweg van Arnhem op Utrecht ten noorden, bestaande uit:

Een Hecht en Sterk welverdeeld Heerenhuis met Toren, waarin acht zoe Beneden- als Bovenkamers, buiten en behalve Keuken, Kelders en Domestieke Kamers.

Eene Tuinmanswoning, op eenen kleinen afstand ter linker zijde van het Heerenhuis, waaraan annex Koetshuis en Stalling voor vijf paarden, mitsgaders eene Orangerie; alles weinige jaren geleden, bijna geheel nieuw opgetimmerd.

Moes- en Broeckstreeke, gunstig op de Zon geklemt, met de vastt daarin zijnde Bakken en Boomgaard, voorzien van fijne weldragende Vriehboomden.

Een Bosch van Opgaande Eiken- en andere Boomen; Waterpartijen, Bloemperken en Wandelingen, met smaak aangelegd.

Voorts nog aan de overzijde des Straatwegs:

Eene Bouwmanswoning en Erve, de Lange Schuur, met een aantal aan of bij elkander gelegen perceelen Bouwland, ter grootte van 8 Bunders, 48 Roeden en 10 Ellen, Boomgaard ter grootte van 82 Roeden en 40 Ellen; en circa 3 Bunders, 98 Roeden, 65 Ellen, beplant met opgaande Boomen, Akkermaals- en andere Houtgewassen, meest met Wandelingen doorsneden, die de overheerlijkste uitzigten opleveren.

Alles te zamen bevattende, ingevolge de opmeting, voor het Kadaster, 19 Bunders, 83 Roeden en 55 Ellen, grenzende ten oosten den Heijenoortschen Uitweg, ten zuiden de Utrechtsche Straat en den Rijnstroom, ten westen het eigendom van den Heer Cremér, het Tolhuis en de Klingelbeeksche Buurtweg, en ten noorden het volgende derde perceel.

3. Perceel. Een BOEREN ERVE, de Grootte Heijenoort, in vroegere tijden bekend onder de benoeming van het Goed te Loopend in Looper Mark; waaronder begrepen 11 Bunders, 91 Roeden en 10 Ellen Bouwland, aan diverse perceelen. — Eene Bunder, 48 Roeden en 50 Ellen Boomgaard en Tuin, en 28 Bunders, 45 Roeden en 75 Ellen beplant met opgaande Boomen, Akkermaalshout en andere Houtgewassen, alles te zamen bevattende eene oppervlakte van 44 Bunders, 12 Roeden en 5 Ellen.

Grenzende ten oosten het 4. en 5. perceel, ten zuiden het 2. perceel, ten westen het 6. perceel en de eigendommen van den graaf van Bylandt en Mr. J. N. van Eck, en ten noorden den Amsterdamschen Weg. (Het op dit Erf staande Woonhuis, benevens Schaapskooi, Schuur en Bakoven behooren in eigendom aan den tegenwoordigen pachter Jan Jansen van Beek.)

4. Perceel. Eene BOUWMANSWONING en ERVE, de kleine Heijenoort, aan den Amsterdamschen Weg, met nog eene dito Woning en Erve, genaamd Rosorum, almede aan denzelfden weg gelegen, waarin met succes wordt geexerceerd eene Herbergiers-Affaire met alle daartoe behoorende gebouwen en getimmerden.

Voorts 7 Bunders, 4 Roeden Bouwland, 1 Bunder 28 Roeden, 70 Ellen Boomgaard en Tuin, 6 Bunders, 22 Roeden, 50 Ellen, beplant met opgaande Boomen, Akkermaal- en andere Houtgewassen, welke zeer aangename Wandelingen opleveren, en welk perceel bij mistek geschikt is tot den aanleg eener buitenplaats.

Alles te zamen bevattende eene oppervlakte van 14 Bunders, 95 Roeden en 52 Ellen.

Grenzende ten oosten Jacobus Burgers, ten zuiden het 5. perceel en de Hervormde gemeente te Arnhem, ten westen het 3. perceel en ten noorden den Amsterdamschen Weg.

5. Perceel. Eene BOUWMANSWONING en ERVE, de Voorste Heijenoort, met de daarbij behorende Gebouwen en Getimmerden.

Voorts 8 Bunders, 96 Roeden en 40 Ellen Bouwland, 1 Bunder, 51 Roeden en 20 Ellen Boomgaard en Tuin, mitsgaders eenige Opgaande Boomen, ten oosten van de Heijenoortsche en Rosorumsche Uitwegen. Alles te zamen bevattende eene oppervlakte van 10 Bunders, 83 Roeden en 90 Ellen.

Grenzende ten oosten de Hervormde Kerk te Arnhem, ten zuiden den Utrechtschen Straatweg, ten noorden het 4. perceel en de Hervormde Kerk voornoemd.

Massa van de Perceelen 2 en 3.

Massa van de Perceelen 4 en 5.

Generale massa van de vier voorszrevene percelen No. 2, 3, 4 en 5.

6. Perceel. Twee stukjes Bouwland, met daarbij behorende Gebouwen en Getimmerden, de eerste Tabakschuur, beide deze Erven gelegen naast de Amsterdamschen Weg, tegetover de Buitenplaats Rustplaats, voorts 6 Bunders en 83 Roeden Bouwland ter weerszijden van den Straatweg op Utrecht, met eenige aan denzelfden weg staande Opgaande Boomen, 13 Roeden en 40 Ellen Tuingrond en 6 Roeden en 80 Ellen Akkermaalshout. Alles tezamen bevattende eene oppervlakte van 7 Bunders, 30 Roeden en 40 Ellen.

Grenzende ten noorden den Klingelbeekschen Weg en het 3. perceel, ten zuiden den evengenoomden weg, ten westen den Heer Meijbaum en den Graaf van Bylandt en ten noorden het 3. perceel. (De eerste Tabakschuur, staande bij het land den Brei, behoort in eigendom aan den Pachter Peter Otters.)

7. Perceel. Twee stukjes Bouwland, den Blaasbalg en Teutelberg genaamd, gelegen ter wederzijde van den langen Weg, loopende van den Amsterdamschen naar den Utrechtschen Weg. Het eene groot 46 Roeden, 30 Ellen, het tweede 7 Roeden, en 10 Ellen.

8. Perceel. Een klein stukje BOUWLAND aan den Zandberg, groot 4 Roeden, 80 Ellen, grenzende ten oosten Peter Jeur, ten zuiden en westen de stad Arnhem en ten noorden het Wandelpad langs den Utrechtschen Weg.

9. Perceel. Een zeer voornaam HUIS en ERVE, binnen de stad Arnhem in de Koningstraat wijk E. No. 22, tusschen de Erven van den Heer Thomas ter eenre en van de Coelwijk ter andere zijde, waarin 17 meest wel behangen Boven- en Benedenkamers, dorenbekwaam Keuken, Kelders, Mangel-, Domestieke- en andere Kamers en Bergplaatsen. Voorts eene ruime Opene Plaats, waarop het regt, en aan de zijde van het Huis, twee groote Koepelvertrekken, Koetshuis en Stalling voor vijf paarden, uitkomende op de Beek.

10. Perceel. Een HUIS en ERVE binnen de stad Arnhem, op de Beek, Wijk E. No. 133, tusschen het Koetshuis van het 9. perceel en het Erve van A. van der Linden.

Massa van de percelen 9 en 10.

11. Een voornaam HUIS en ERVE, binnen de Stad Arnhem, in de Bakkerstraat, Wijk D. No. 126, tusschen de Erven van den Heer A. Coers en Mevrouw de Douvrière Keizer, voorzien van zestien zoe Boven- als Benedenkamers, buiten en behalve eene nette ruime Keuken, vele Kelders, Zolders, Waschhuis, domestieke Kamers en meer andere Bergplaatsen; voorts eene ruime opene Lucht, annex Koetshuis en Stalling voor 5 Paarden, uitkomende in de Wielakkersteeg.

12. Perceel. Een HUIS en ERVE, binnen de Stad Arnhem, in de Wielakkersteeg, in Wijk D. No. 103, van beide de zijden ingesloten door het Erf, behoorende tot het voorafgaande perceel.

Massa van de percelen 11 en 12.

13. Perceel. Een WATER-KORENMOLEN, gelegen ten zuiden van den Straatweg op Zutphen, op een afstand van weinige minuten buiten de Stad, bestaande uit Huis, Schuur, Hof en Waterregt, (zijnde het Molengebouw en het binnen Molenwerk het eigendom van den Pachter J. H. Willemsen; voorts 2 Bunders, 1 Roede en 20 Ellen Bouwland en 3 Bunders en 7 Roeden Weideland, met de daarbij behorende Elshengen, Houtgewassen en Tuingrond.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Hevige invallen tegen de voorgedragene wet over de regterlijke instellingen, zoo in dagbladen als in kleine geschriften, en de daarmede overeenkomende stellige uitspraak van regtsgeleerden, zouden het bijna als eene vernatfelheid kunnen doen voorkomen, wanneer iemand, ten voordeele van die wet, het woord durft voeren. Maar in het regtsgeleerd vak opgeleid; in eene aanzienlijke regterlijke betrekking een aantal jaren werkzaam geweest; in eene meer bijzondere commissie voormaals opgeroepen, tot de behandeling van dit onderwerp en de manieren van procedure; daardoor meer algemeen bekend geworden met de sifde inrigtingen van een gedeelte van ons vaderland; en innerlijk overtuigd van het velelei goede, in de voordragt opgenomen, en door veranderingen naderhand vermeerdert, vind ik mij verplicht, mijne geringe krachten te beproeven, om, door eenige ondervinding ondersteund, over deze wet te spreken.

Ik heb voorts mijne gevoelens over het hoofdonderwerp in de afdeeling medegedeeld, gelijk zulks uit het proces-verbaal blijkt; de toelichtende memorie, bij de beantwoording der aanmerkingen, heeft het voorgedragen samenstel op eene uitmuntende wijze gehandhaafd: ik zal daarom mij bepalen tot eene schets, waarin ik het regtmatige en nuttige van verscheidene hoofdonderwerpen van de regterlijke instellingen en van het beleid der justitie zal trachten aan te toonen, en eenige zwaarigheden, welke men zich in het ontwerp voorstelt, op te lossen.

De regterlijke magt moet in alle wel geordende maatschappijen zijn ingerigt, om de veiligheid van personen, bezittingen en regten te verzekeren; de onschendbaarheid van dezelve te handhaven, of althans altemoest mogelijken waarborg te bevorderen; door tegen allen inbreuk dwangmiddelen toe te passen, de verongelijken te beschermen, en aan dezen herstel te verleen.

Om dit doel te bereiken, moeten de regters in het dan men toebehoort, van de meest mogelijke onafhankelijkheid van allen staatkundigen invloed genieten; zij moeten bij afwijkingen alleen beoordeeld worden door de regterlijke magt zelve; en zij behooren overigens geene verantwoordelijkheid schuldig te zijn dan aan God en hun geweten.

Maar de regterlijke magt is, mijns oordeels, geenszins nevens de wetgevende en uitvoerende magten, een derde hoofbestanddeel in de maatschappij, gelijk gisteren door een der redenaars breedvoerig is beweerd, met beroep op Montesquieu. Ik beschouw, met den Professor Meijer, in zijn boek: *Die Staatswetenschappen in Licht* (waarin mij ook op eene schrijver te beroepen), de regterlijke magt een hoofdtak van de uitvoerende magt, even als het administratief gezag; doch niet als een zelfstandig zo als deze. Om die reden is in de grondwet bepaald, dat het regt zal worden gesproken in naam en van wege den Konink en de regterlijke magt; bij of ten gevolge van de grondwet ingesloten de wil der regterlijke magt en het administratief gezag hoofdtakken van de uitvoerende magt zijn, en somwijlen eenige twijfel kan ontstaan, aan welken hoofdtak eene zekere zaak behoort; dan zal men de beslissing over het geschil, tusschen beide hoofdtakken bestaande, niet aan eenen van de beide Kamers opdragen. Et bestaat in dat geval geene andere autoriteit dan die koninklijke gezag, om dit geschil te doen eindigen. Daar nu de wetgeving niet moet worden belemmerd, en het koninklijk gezag niet moet worden verzwakt, zal men het verzet van onbevoegdheid, dat er tegen verandering een bezwaarder wordt ingevorderd. Dit meene ik te vinden in de opdragt aan den Hoogen Raad, om de zaak te onderzoeken en aan den Konink een gemotiveerd advies in te leveren. Tot voldoening aan welke opdragt de raad bevoegd is, om van het administratief gezag te vorderen opgave van alle gronden voor de opgeworpene onbevoegdheid van het regterlijk gezag. De verheven stand van den Hoogen Raad, geplaatst aan het hoofd van de regterlijke magt, welke meer uitsluitend naar de vaste beginselen van regtvaardigheid werkt, vestigt natuurlijk een groot gezag bij de beslissing over het geschil.

De Tweede afdeeling van Januarij had nog voorgesteld, dat het verzet van onbevoegdheid der regterlijke magt niet zoude kunnen worden opgeworpen, nadat reeds een definitief vonnis, hetzij in de eerste instantie, hetzij in het uiterst ressort, zal zijn geweest. In het 5. artikel is eene verandering gemaakt, naar aanleiding van het voorstel der afdeeling, en de aanspraak van Z. Excell. den minister van justitie heeft de uitzigten bevestigd, dat zulks nader in de proces-orde zal worden ontwikkeld. Men zal alzó onnutte kosten en vertraging voorkomen, en de waardigheid van het regterlijk gezag zal door de vernietiging van een vonnis niet kunnen worden benadeeld.

Een tweede, zeer gewichtig onderwerp van deze wet is de samenstelling van de regterlijke magt; en het voorname punt van geschil deswege, is de bepaling van het getal der hoven. Mijns oordeels beslist de grondwet dit punt van verschil, door den regel, een hof in elke provincie, voorbehoudens uitzonderingen, ten ware bij de wet een hof over meer dan eene provincie mogt worden gesteld. De stelling van eenen redenaar, dat dit artikel noch regel noch uitzondering zoude behelzen, maar eene bepaling van het maximum, is naar mijn inzien zeer onaannemelijk.

Ik zoude in aanpakkingen vallen, wanneer ik breedvoerig de redenen voor het voorgedragene samenstel wilde ontwikkelen: dit is in de memorie van toelichting, gouvernementelwege, bij de beantwoording der aanmerkingen van de afdeelingen gevoegd, op eene bondige wijze gedaan.

Alleen zal ik uit een standpunt nog enkele nadere redenen voor mijne overtuiging bijbrengen, en daarna, op bedenkingen, tegen dat samenstel, verdedigingsmiddelen aanvoeren, om met eene beschouwing van de nuttige zijde te besluiten.

Wanneer men in de grondwet, bij herhaling, spreekt van provinciale hoven, dan kan men zich geen ander denkbeeld vormen, dan van hoven, welke met de provincien, waarin dezelve gevestigd zijn, in eene bijzondere betrekking staan, gelijk dit ook in de benoeming van provinciale staten is opgesloten: en men moet aan het taaleigene geweld aandien, wanneer men daardoor wil verstaan hebben hoven, waarmede het beleid der justitie over meer provincien. Het 183. art. van de grondwet zegt: "Het beleid der criminele justitie wordt bij uitsluiting aan de provinciale hoven en de regtbanken, welke oprigting daartoe zal noodig worden bevonden, opgedragen." De regel is dus, dat de provinciale hoven de criminele justitie zullen handhaven, zonder medewerking van anderen; doch in aanmerking zijnde genomen, dat de uitgebreidheid van eene of andere provincie zulks niet zoude kunnen toelaten, is daarbij gevoegd, dat die zelfde regtsmagt ook zoude kunnen worden toebetrouwd aan regtbanken, daar toe, indien het noodig mogt worden bevonden, op te rigten. Hetgeen is toegepast op de provincie Holland, blijkens het vestigen van eene criminele regtbank te Amsterdam.

Men is over het algemeen eenstemmig, dat de kennisneming en het uitspreken, door de woorden bij uitsluiting, aan denzelfden regter moeten worden opgedragen; maar veler gevoelen strekt daartoe, om in de hoofdplaats der provincien, waarin geene hoven gevestigd zijn, criminele regtbanken op te rigten en aan dezelve de kennisneming en het uitspreken in correctionele en civiele zaken ter eerster instantie op te dragen; of, omgekeerd, aan de regtbanken van eerste instantie, het beleid der criminele justitie toe te wijzen. Behalve dat dit niet met de strekking van art. 183 der grondwet overeenkomt, vrage ik: is dit eenheid en regelmatigheid, om aan regters de uitspraak in het hoogste ressort op te dragen in de allergewichtigste belangen, waar het geldt eer, lijf en leven, en dezelve regters te onderwerpen, als nederregters, aan een hooger oordeel in gewone burgerlijke zaken en voorwerpen van gering belang? Is eene zoodanige verordening geschikt, om dat gezag te verzwakken, die eerbied aan te kweken, dat vertrouwen te onderhouden, waardoor de criminele regter, in zijne gewichtige bedrijven moet ondersteund worden, wanneer hij het ware nut van den Staat zal helpen bevorderen? Maar men de uitspraken van denzelfden regter, in min gewichtige geldzaken, om zoo te spreken allen dag, als onregtvaardig of onwettig ziet aanvaarden, en aan de oordeel van eenen anderen regter zelf onderwerpen? Neen! Het is in de staand der zaak gelegen, dat de regter, geplaatst op den hoogsten stand, om over eer, lijf en leven in het uiterst ressort te beslissen, over het algemeen ook bevoegd moet zijn, om in burgerlijke en min gewichtige zaken in het uiterst ressort te oordeelen.

Alvorens tot de beantwoording van onderscheidene bezwaren, tegen de samenstelling der regterlijke magt in elke provincie ingebragt, over te gaan, wil ik wel gemerkt hebben, naar aanleiding der uitspraak der bepaling in het 183. art. dat de provincien, welke, wegens derzelver geringe bevolking, aansluiting aan de gedeeltematige instelling door naburige provincien, gevoegelijk met de aangrenzende provincien aan een hof kunnen worden onderworpen.

Onder de bezwaren rangschikt men in de eerste plaats, dat, door dit voorstel hoven, de regtpleging en toepassing van het regt, veel van de eenheid en gelijkvormigheid zal verliezen, waardoor het regt onzeker zal worden, en tot een aantal cassaties aanleiding geven.

Ik bekent, dat de leiding der denkbeelden wel zeer onderscheiden is, en dat daardoor het oordeelvellen verschilt. De zeer uit elkander loopende gevoelens over de thans in overweging genomene wet, zijn daarvan een sprekend bewijs; de onderscheidene uitspraken van de bijzondere kamers van het zelfde regterlijk collegie, en de onderscheidene uitspraken van eene en dezelfde regtbank, zouden dit nader kunnen bevestigen. Maar zijn de regterlijke autoriteiten in de voorgedragene wet vernemingsvuldigd? Worden de uitspraken van de arrondissements-regtbanken, hoe zwak sommigen van dezelve, door de tegenwoordige onzekerheid en bijkomende omstandigheden, zijn zamengesteld, niet over het algemeen in vele oorden van ons vaderland eindvonnissen? zoo omdat men door den volksgeest en oude gevestigde denkbeelden, tegen eenen verwijderden regter is ingenomen, als omdat de kosten van hooger beroep en andere daaraan onafscheidbaar verbondene zwaarigheden daarvan afschrikken? Bestaat daardoor thans ook niet, dezelfde zwaarigheid? en zal deze niet in elke samenstelling blijven bestaan?

De bestrijders van het samenstel gronden hante vrees op het federalisme; maar het drijven van het federalisme in de kleinere provincien en van de volstrekte eenheid in eene oppermagtige provincie der voormalige republiek, heeft, met het vernietigen dier republiek, zijn doel verloren. Ik meene hierbij te mogen voegen, dat de hoogere stand der hoven, de invloed van meerdere kunde en ervarenis der leden, de wettelijke aanwijzingen van prerogativen en de daaruit voortvloeiende submissien in de overeenkomsten — de meest gewichtige zaken in vele provincien onmiddellijk voor de hoven zullen doen brengen; waardoor het getal der regterlijke collegien in het kennis nemen van vele zaken verminderd zal worden; en dat de onmiddellijke rang van die hoven op den Hoogen Raad, welke over de eenvormigheid en gelijke toepassing moet waken, en eene welgeplaatste eerezucht de afwijking zelfs minder doen duchten. Men zal nog tegen die zwaarigheid in het algemeen zich kunnen beroepen op de eenheid der latere wetten, en op de uitzigten, dat de manieren van procederen zoo eenvoudig zullen worden ingerigt, als met de zekerheid van eene goede toepassing van het regt eenigzins bestabaar zal worden.

geacht, want de 34 maanden lange spitsvintigheid van laatstgenoemde praktijk is minder dan de goddelijke zal vinden, om de proces-orden te misvermenen.

Onder de bezwaren noemt men in de tweede plaats het vermeerderen van het getal der regterlijke ambtenaren, en de daardoor ontstaande moeijeligheden, om bekwaame voorwerpen te vinden.

Ik betuige het groot gewigt van deze grief niet te kunnen aannemen; integendeel beschouw ik in de voordragt een nieuw middel, om de regtsmagt in bekwaamere en betere handen allengskens te zien overgaan. Men komt in het algemeen overeen, dat de regterlijke magt moet worden uitgeoefend door een grooter getal regters, welke tot het opraken der uitpraken zullen werkzaam zijn. Indien men dit vertrouwen wekkend middel aanneemt, dan zal men toch moeten toestemmen, dat men, bij het aannemen van elk stelsel, het getal der personen aanmerkelijk zal moeten vergrooten. Is dan het bezwaar, om bekwaame personen te vinden, bij uitsluiting aan dit samenstel verbonden? Moet men de noodzakelijkheid, om eenen hooger en graad van verstandelijke en zedelijke hoedanigheden te bezitten, te passen op en regelen naar den naam, welke men aan de regterlijke collegien wil geven? of op en naar den aard en het gewigt der werkzaamheden, aan dezelve toevertrouwd? Zal dan een lid van eene regtbank van eersten aanleg, aan welke het beleid over de criminele justitie bij uitsluiting is opgedragen, niet dezelfde verhevene hoedanigheden moeten hebben, welke men zal vorderen in hem, aan wien, als lid van het hof, dezelfde taak is opgelegd? Daarenboven zal de hooge stand der regterlijke magt van de hoven niet nalaten van tijd tot tijd eenen gunstigen invloed uit te oefenen op het aanvaarden van die meer eervolle waardigheid.

Een derde bezwaar meent men te vinden in de meerdere kosten voor den Staat.

Behalve dat het belang van de zaak algemeen bekend wordt te verzoeken, dat dit punt geheel ondergeschikt moet zijn aan goed en spoedig recht; moet ik evenwel doen opmerken, dat men, om tegen het voorgedragen samenstel voor in te nemen, overdreven denkbeelden daarvan heeft verspreid; en uit het oog verloren, dat de verhooging der kosten veel meer aan de zaak dan aan den vorm is toe te schrijven. Immers de vermoederling der justitie-kosten, wegens het invoeren van den Hoogen Raad, moet men afzonderen van dit ontwerp, als niet bijzonder eigen aan hetzelfde, maar staande in verband met elke instelling der regterlijke magt. Men zal ook aan elk ander samenstel van regters, van hooger en minder, wegens de verhooging der kosten van de regterlijke collegien, en wegens de verhoging der kosten van de regterlijke ambtenaren, te verwachten. Het is niet anders, als de kosten gezocht voor de verhoging der kosten, zoo van de leden der hoven in Gelderland en Groningen, als van het openbaar ministerie bij die hoven, bij de nieuw redactie der wet; dewijl in elke der beide provincien na de eerste voordragt een arrondissement is toegevoegd, zoo dat Gelderland vier en Groningen twee arrondissementen bevat, allen kleiner dan in andere provincien; en dat Groningen eene der kleinste provincien is, also dat de geheele provincie Groningen niet zoo bevolkt is, als het eerste arrondissement van Limburg, en niet eenig duizend in bevolking overtreft het eerste arrondissement van Vriesland, hetwelk door den Staat van zaken wel zoo veel werk zal verschaffen als de geheele provincie Groningen. Bovendien bijzondere gronden, mijns oordeels, welke in aanmerking moeten worden genomen, en het beleid der justitie, welke eenen gunstigen invloed zal hebben op de verhoging der kosten, en ik ben van gevoelen, dat, bij elke herziening, met het behoud van alle volboeken, die provincien, wegens de jaarwedden, welke worden gebragt op den laagsten stand, waarin voor komen de provincien Noord-Brabant, Limburg en anderen. Doch ik zal weder terugkeeren tot de bezwaren van kostbaarheid, welke men uitsluitend aan dit samenstel toeschrijft. De aanmerkingen, door mij hier tegen bijgebragt, zullen dan eenigzins zacht zeer verzakken, en de meer onvertogene regterlijke magt, welke mede verbandene bezuiniging zullen het twielfachtig maken, en meer verbandende diens van mindere kosten zal overslaan. Daarenboven moet men de herbehoefte van kostbaarheid niet alleen opnemen de uitgaven van den Staat, maar ook die van de ingezetenen, welke verplicht zullen zijn, om voor den regter hun goed recht te vorderen of te handhaven. Deze nu zullen staan bij eenen verminderten afstand van den hooger regter, en bij den meerderen invloed en het gezag der hoven, tot handhaving der verzoeken tegen de buitensporige vorderingen en slechte praktijken van plebs en anderen, welke voor de belangen van het recht bij en onder de hoven werkzaam zijn; zeg dat ik in dit samenstel een strekking vind, om de misbruiken, waarvoor een redenaar vreesde; met meerdere kracht te bestraffen.

Een vierde bezwaar is, dat de aan de hoven opgelegde taak voor velen van de ingezetenen te gering zal zijn, om de leden op eene behoorlijke wijze werkzaam te houden.

Ik moet hier op vooral aannemen, dat een regter is geen daglooner; hij behoort niet alleen den tijd te hebben, om de voorkomende zaken te overwegen, en daarover te besluiten, maar hij behoort ook tijd en gelegenheid te hebben, om, naar aanleiding van voorkomende gevallen, over de toepassing der wetten in het algemeen na te denken, in den geest van dezelve door te dringen, den algemeenen stand van de handhaving der justitie in zijn regtsgebied te overwegen; alzoo niet alleen in verband met de aanhangige onderwerpen, maar ook in het afgetrokken op de goede handhaving en bescherming der rechten bedacht te zijn; ten einde aan zijne hooge bestemming te beantwoorden, en zich tot de vervulling der hem opgelegde pligten meer en meer te bekwaamen.

De tweede beoordeeling van de aangevoerde gelyken, welke tride de behandeling van het bezwaar over de uitoefening van de werkzaamheden eener arrondissements-regtbank, door eenige leden van elk hof, staen in een zoe naarv verband met het voorgedragen beleid van de justitie, dat ik mij verplicht achte, dit alles in een overzigt, zoo beknopt, als mij mogelijk zal zijn, te vereenigen.

Het hoofddoel der regtspleging moet zijn eene goede, spoedige en minst kostbare handhaving van recht: en ik meene in de voorschriften der wet daartoe in vele opzigten den weg gebaad te vinden, en pleitucht be-nevens moedwil betuigd te zien, waartoe eenige hoofdpunten zal opnemen.

De instelling van *bijeenkomsten tot bevreemding* voor den vrederegter, was lofwaardig, en het is niet te ontkennen, dat sommige vrederegters aan die bestemming voldoen: maar men zal over het algemeen door de ondervinding overtuigd zijn, dat de uitwerking gering is, en dat doorgaans de akten van niet vereeniging of van het niet verschijnen van de gedaagden voor den vrederegter slechts paspoorten zijn, om de geschillen voor den bevoegden regter te brengen, waarbij niet zelden gevoegd wordt de kunstgreep der praktijks, om de zaken sneller te doen verklaren, en dus de tusschenkomst van den vrederegter te voorkomen.

De vorengemelde eigenschap is aan de kantonregters in de wet niet toegewezen. Misschien zal alzoo het doel zijn, om die bijeenkomsten tot bevreemding te doen houden voor den regter, welke, bij de vruchteloze uitkomst dier bijeenkomsten, recht zal spreken, gelijk dit middel bij de vroegere regtspleging in deze landen, meer of minder uitgebreid, bekend was; waarom gewigtige bedenkingen reeds aanleiding hebben gegeven, om dit plan aan te nemen bij eene proces-orden, in 1800 voor het toenmalig koninkrijk van Holland ontworpen, vervolgens vastgesteld, doch wegens de verandering van zaken in 1810 niet uitgevoerd. Zoodanige bepalingen zullen, mijns oordeels, eenen weldadigen invloed uitoefenen, vele processen voorkomen, en de bronnen van allerlei, daarmed voortvloeiende, nadeelen stoppen.

Hoewel het vermogen van *hooger beroep* van eene gunstige zijde kan worden beschouwd; werkt hier nogtans volkomen de waarheid, dat het goede met het kwade is gemengd. Of leert niet de ondervinding, dat al-len, welke regtszaken behandelen, dat niet zelden menschen, welke niet te verliezen hebben, den waggelenden stand hunner boedels, ten koste en tot groot bezwaar van hunns schuldeischers, willen doen voortduren, of, door onderscheidene hatelijke bedoelingen en lage neigingen bestuurd, den afvoer en opletten den huysader op kosten daarvan, en voor eenen langeren tijd al zinnelijken stooren. Bij het vaststellen en toepassen van alle mogelijke behoudsmiddelen, om de regtsmagt aan bekwaame en waardige mannen op te dragen, kan dit vermogen van hooger beroep te recht worden beperkt; en ik beschouw, het alzoo een wel haarspen belang, om, naar den onderscheiden stand der regterlijke autoriteiten en het daeruit voortvloeiend vertrouwen op derzelver gewaarden, en naar de waarde der voorwerpen in geschil, het hooger beroep in te korten, en pleit en kwistzucht te beteugelen, gelijk in de voorgedragene wet voorkomt.

Het vertrouwen op de regterlijke magt is een der krachtigste middelen, om de wetten te doen eerbiedigen, onderzaken bevestigen, en het geluk te verspreiden. De heilzaamste voorwerpen is eene goede en waardige belooning voor den regter, en het vermogen, om die hulde te bewijzen aan regterlijke autoriteiten, moet in de wet van de regterlijke waardigheden gerechtigd zijn. Dit is in de tegenwoordige wet zorgvuldig in acht genomen, en de gunstige *beschikking, om zich aan den hooger regter te wenden, om de provincie te kunnen onderwerpen*, om voor dengelyken te recht te staan, is zeer uitgebreid. De werking van dit middel, in de oudheid gerechtigd, streekt volkomen met de volksgewoonten, althans in eenige deelen van ons vaderland, en zal, indien ik mij niet bedrieg, eene ruime toepassing vinden, vooral in middelmatige en kleine provincien. De wil van partijen, dat de opdracht van regtsmagt aan het hof van de provincie ter eerste aanspraak, en zonder beroep, in vele overeenkomsten plaatsen, en bij voorkomende gevallen toepasser, om de processen in een dan een opzigt te beperken. Eene wetsbepaling, dat de hoven, in de behandeling van zaken, volgens art. 75 en 77, ten getale van twee leden recht moeten spreken, zoude mijns oordeels daartoe niet geschikt zijn; waarom ik dit punt aan de aandacht van de Staten raadpleeg.

Men heeft ook aannemen, dat de hooger regter, in de gevallen, als strijdig met de wetten, de hooger regter, in de gevallen, als hooger beroep wordt toegestaan, op den Hoogen Raad, en onder, door de verandering van art. 75, de inwoners van het eerste arrondissement of een privilegie zonden genieten, of minderen waarborg hebben dan de overigen. Een redenaar heeft gisteren hetzelfde willen betoogen. Ik meen daarop te moeten antwoorden: wanneer men art. 75, 76, 77 en vroegeren in verband beschouwt, dan zal men overtuigd zijn, dat alle ingezetenen van de provincie een *gelijk recht* genieten, en dat aan hen allen een *gelijk vermogen*, wordt toegestaan, om natuurlijk ten hunner keuze, of de zaak te brengen bij de arrondissements-regtbank, met recht van beroep op het hof, volgens art. 60 en 66 2°, het laatste in verband met art. 76, of onmiddelijk bij het hof te gaan, om in eene instantie zonder hooger beroep te doen, vermissen, volgens art. 75 en 77. Ik vraag verder: is het strijdig met de grondwet, welke uitdrukkelijk in art. 181 de bepalingen van hooger beroep aan de wet overlaet, dat partijen, des verkiezende, eene zoodanige prerogative van regtsmagt aan het hof opdragen? Ten opzichte van arrondissements-regtbanken en kanton-gerechten is ook eene prerogative van regtsmagt toegelaten.

Faint, illegible text at the top of the left page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text on the left page, appearing as several lines of a letter or document.

Third block of faint, illegible text on the left page, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text on the left page, located near the bottom of the page.

Faint, illegible text at the top of the right page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text on the right page, appearing as several lines of a letter or document.

Third block of faint, illegible text on the right page, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text on the right page, located near the bottom of the page.